Register Number:

Date:

ST. JOSEPH'S UNIVERSITY BANGALORE-27

B.SC, B.A, B.COM & BBA - I SEMESTER

SEMESTER EXAMINATION: DECEMBER 2023

SA 121 – SAMSKRIT

Time- 2 hrs **Max Marks-60**

I. एकपदेन उत्तरत। **10×1=10**

अ) कतिविधं वैरम्?

आ) वनगहनमध्ये किम् आसीत्?

इ) महादेवस्य मठे कः वसति स्म?

ई) ऊर्ध्वकेशः कः?

उ) कति उड्डयनक्रमाः सन्ति?

ऊ) रुद्रशक्तेः पिता कः?

ऋ) मूषकस्य नाम किम्?

ॠ) पक्षमध्ये कः उपविष्टवान्?

लृ) मन्थरकः कः?

ए) कति तन्त्राः सन्ति?

ऐ) तन्त्रपदस्य अर्थः कः?

II. रिक्तस्थानं पूरयत। **6×1=6**

2) उदये सविता रक्तो ________________ ।

ओ) चित्ते च तस्य ________________ सुखम् ।

औ) तयोर्मैत्री ________________ पुष्टविपुष्टयोः।

अं) ययोरेव _______________ समं कुलम्।

अः) कारुण्यं ______________ भृत्येषु सर्वदा।

क) कृत्रिमं नाशमभ्येति _________________ ।

ख) सम्पत्तौ च विपत्तौ च ____________ ।

III. श्लोकयोः तात्पर्यं लिखत। **2×5=10**

3) आरभगुर्वी क्षयिणी क्रमेण

लघ्वी पुरा वृद्धिमती च पश्चात्।

दिनस्य पूर्वार्द्धपरार्द्धभिन्ना

छायेव मैत्री खलसज्जनानाम्॥

4) पर्जन्यस्य यथा धारा यथा च दिवि तारकाः।

सिकता रेणवो यद्वत्संख्यया परिवर्जिताः॥

5) रविनिशाकयोर्ग्रहपीडनं

गजभुजङ्गविहंगमबन्धनम्।

मतिमतां च निरीक्ष्य दरिद्रतां

विधिरहो बलवानिति मे मतिः॥

IV. सविस्तरं लिखत। **2×10=20**

6) हिरण्यक-लघुपतनकयोः सम्भाषणं विवृणुत।

7) संस्कृतभाषायाः वैशिष्ट्यं लिखत।

8) शाण्डिलीतिलविक्रयकथां लिखत।

IV. लघुटिप्पणीं लिखत। **1×4=4**

9) हिरण्यकः

ग) चित्रग्रीवः

V. **अनुच्छेदं पठित्वा उत्तरत।**

एकस्मिन् नगरे द्वौ भिक्षुकौ अवसताम्। तयोरेकः मूकः अन्यः च बधिरः। तौ प्रतिदिनं मार्गपार्श्वे उपविश्य भिक्षायाचनं कुरुतः स्म। अनेके जनाः तेन मार्गेण सञ्चारं कुर्वन्ति स्म। तेषु बहवः बधिराय भिक्षाम् अयच्छन्। एतत् दृष्ट्वा मूकः दुःखी अभवत्। किञ्चित् कालान्तरं कश्चन धनिकः तेन मार्गेण आगच्छत्। सः अपि बधिराय एव भिक्षाम् अयच्छत्। मूकः एतत् न असहत कुपितो भूत्वा सः धनिकम् उक्तवान् भो महोदय! तस्मै किमपि मा देहि यतः सः बधिरः नास्ति इति। एतत् श्रुत्वा बधिरः अपि क्रुद्धोऽभवत् तयोः मध्ये कलहः अभवत्। तत्र उपस्थिताः सर्वे जनाः जानन्ति स्म यत् तौ मूकबधिरौ न अपितु दृढकायौ युवकौ किन्तु अलसौ इति। अतः ते कोपेन तौ ताडयित्वा ततः प्रेषितवन्तः।

9. तत्र उपस्थिताः सर्वे जनाः किं जानन्ति स्म? **5×2=10**

ट. कुपितः मूकः धनिकं किम् उक्तवान्?

ठ. भिक्षुकौ मार्गस्य पार्श्वे उपविश्य किम् कुरुतः स्म?

ड. बहवः जनाः कस्मै भिक्षाम् अयच्छन्?

ढ. अस्य गद्यांशस्य शीर्षकं लिखत?